

**İTHALAT POLİTİKALARINI İZLEME
ve DEĞERLENDİRME DAİRESİ**

Sunum Planı

- Önlemlerin Etkisiz Kılınması Nedir,
- Uluslararası ve Ulusal Mevzuat Hakkında Genel Bilgi,
- Önlemlerin Etkisiz Kılınmasına İlişkin Yürürlükteki Soruşturma Örnekleri,
- Soruşturma Süreci,
- Mevcut Önlemler ve Devam Eden Soruşturmalar,

Önlemlerin Etkisiz Kılınmasının Önlenmesi

- Yürürlükte bulunan damping önlemlerinin çeşitli yollarla etkisiz kılınması mümkün bulunmaktadır.
- Damping önlemlerinin etkisiz kılınıp kılınmadığının tespitine yönelik olarak “Önlemlerin Etkisiz Kılınmasına Karşı Soruşturma” yürütülmektedir.
- Soruşturma yerli üreticinin başvurusu üzerine ya da resen açılmakta ve 1 yıl içinde sonuçlandırılmaktadır.
- Soruşturma sonucunda yürürlükteki damping önleminin etkisiz kılındığı tespit edilirse ilgili damping önlemi, önlemi etkisiz kılan firma ve ülkelere teşmil edilir.

ÖEK-Uluslararası Mevzuat

Dünya Ticaret Örgütü

Dünya Ticaret Örgütü üyeleri, üye ülkeler tarafından uygulanan dampinge karşı önlemlerin etkisiz kılınmasına (circumvention) ilişkin bir problem olduğu konusunda fikir birliğine varmış ancak üyeler tarafından çözüm için ortak bir sonuca ulaşılarak bir anlaşma imzalanmamıştır.

Bu alanda ortak kuralların olduğu bir sonuca ulaşılması yönünde çalışma yapılması DTÖ Anti-Dumping Komitesine bırakılmıştır.

Anti-dumping Anlaşması içinde ÖEK'ya ilişkin hüküm bulunmamaktadır.

ÖEK Uluslararası Mevzuat

Avrupa Birliđi:

AB'nin anti-dumping mevzuatı 13. maddesinde circumvention tanımı ve soruşturmaya ilişkin hususlar yer almaktadır.

DTÖ'de ortak hükümler belirlenmemiş ve bu hususta halihazırda bir ilerleme kaydedilmemiş olması sebebiyle Birlik içi uygulamalarında şeffaflık ve yeknesaklık sağlamak amacıyla AB mevzuatında circumvention hükümlerine yer verilmiştir.

[Council Regulation \(EC\) No 1225/2009 of 30 November 2009 on protection against dumped imports from countries not members of the European Community \(ticaret.gov.tr\)](http://ticaret.gov.tr)

ÖEK-Ulusal Mevzuat-Kanun

3577 Sayılı İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesi Hakkında Kanun (1989) Değişiklik Madde 13 Kesin Önlemler (1999)

....Yürürlüğe konulan dampinge karşı verginin veya telafi edici verginin geçerlilik süresi, uygulanması, askıya alınması, gözden geçirilmesi ve iadesi ile yürürlükte bulunan **önlemlerin etkisiz kılınması** halinde yapılacak işlemlere ilişkin usul ve esaslar Cumhurbaşkanlığı Kararı ile tespit edilir.....

ÖEK Ulusal Mevzuat-Karar

13482 Sayılı İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesi Hakkında Karar (1999): Madde 2 i) Önlemlerin Etkisiz Kılınması:

- 1) Yürürlükteki dampinge karşı vergi veya telafi edici vergiden kaçınma dışında yeterli bir haklı nedeni veya ekonomik gerekçesi bulunmayan bir uygulama, işlem veya iş sonucunda, Türkiye ile üçüncü bir ülke veya Türkiye ile önleme konu ülke veya Türkiye ile önleme konu ülkedeki firmalar arasındaki ticaretin gerçekleştirilme şeklinde bir değişikliğin meydana geldiğine ve yürürlükteki dampinge karşı vergi veya telafi edici verginin iyileştirici etkisinin azaltıldığına veya bertaraf edildiğine dair delillerin bulunduğu haller
- 2) İhraç fiyatlarını düşürmek suretiyle; dampinge karşı verginin, önlem konusu ithal malların Türkiye pazarındaki satış fiyatları üzerindeki beklenen etkisinin azaltıldığına veya ortadan kaldırıldığına ve böylece kesin önlemin yerli sanayi üzerindeki zararın giderilmesine yönelik iyileştirici etkisinin zaafa uğratıldığına dair delillerin bulunduğu haller

ÖEK Ulusal Mevzuat-Karar

İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesi Hakkında Karar: Madde 11 Önlemlerin Etkisiz Kılınmasının Engellenmesi:

Kesin önlemlerin, yürürlükteki dampinge karşı vergi veya telafi edici vergiden kaçınma dışında yeterli bir haklı nedeni veya ekonomik gerekçesi bulunmayan bir uygulama, işlem veya iş sonucunda etkisiz kılındığının açılacak soruşturma neticesinde belirlenmesi halinde, dampinge karşı vergiler ile telafi edici vergiler, önleme konu ülkeden benzer mallar ya da parçaları ile bunların üçüncü ülkelerden ithalatını da kapsayacak şekilde genişletilerek uygulanabilir. Dampinge karşı vergi ya da telafi edici verginin önleme konu ülkede yerleşik üretici/ihracatçıların belirtilmesi suretiyle ayrı olarak tespit edildiği hallerde, ayrı miktar veya oranlara tabi olan firmalar için uygulanan dampinge karşı vergi veya telafi edici vergi, o ülke için geçerli en yüksek oran ya da miktardaki dampinge karşı vergi veya telafi edici vergiyi geçmeyecek şekilde yükseltilebilir. Bu fıkraya göre **yürütülecek soruşturmalar süresince, soruşturma konusu malların ithalatı, etkisiz kılındığı öngörülen önlem tutarı kadar teminata bağlanabilir.**

ÖEK Ulusal Mevzuat-Karar

İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesi Hakkında Karar: Madde 11 Önlemlerin Etkisiz Kılınmasının Engellenmesi:

Kesin önlemlerin ihraç fiyatlarını düşürmek suretiyle etkisiz kılındığının açılacak soruşturma neticesinde belirlenmesi halinde, belirlenen yeni dumping marjına göre dampinge karşı vergi yeniden tespit edilir. Bu fıkraya göre yürütülecek soruşturmaların, normal değer yeniden incelenmesini de kapsamaması halinde, soruşturma konusu malların ithalatı soruşturma süresince, etkisiz kılındığı öngörülen önlem tutarı kadar teminata bağlanabilir.

Soruşturma konusu malların ithalatının teminata bağlanması ve bilahare soruşturma sonucunda önlem uygulanmasına karar verilmesi halinde; karar verilen önlem ile mevcut önlem arasındaki farka tekabül eden teminatlar hazineye irat olarak kaydedilir. Karar verilen önlem ile mevcut önlem arasındaki farktan fazla olan teminat iade edilir, az olan kısım için ise tahsilat yapılmaz. Soruşturmanın önlemsiz kapatılmasına karar verilmesi halinde teminat uygulamasına son verilir ve alınan teminatlar iade edilir.

Önlemlerin etkisiz kılınmasının engellenmesine ilişkin işlemler ve yürütülecek soruşturmalar ile ilgili usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

ÖEK Ulusal Mevzuat-Yönetmelik

İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesi Hakkında Yönetmelik: Madde 4 i) Önlemlerin Etkisiz Kılınması:

1) Yürürlükteki dampinge karşı vergi veya telafi edici **vergiden kaçınma dışında yeterli bir haklı nedeni veya ekonomik gerekçesi bulunmayan** bir uygulama, işlem veya iş sonucunda, Türkiye ile üçüncü bir ülke veya Türkiye ile önleme konu ülke veya Türkiye ile önleme konu ülkedeki firmalar arasındaki **ticaretin gerçekleştirilme şeklinde bir değişikliğin** meydana geldiğine ve yürürlükteki dampinge karşı vergi veya telafi edici verginin iyileştirici etkisinin azaltıldığına veya bertaraf edildiğine dair delillerin bulunduğu haller

2) İhraç fiyatlarını düşürmek suretiyle; dampinge karşı verginin, önlem konusu ithal malların Türkiye pazarındaki satış fiyatları üzerindeki beklenen etkisinin azaltıldığına veya ortadan kaldırıldığına ve böylece kesin önlemin yerli sanayi üzerindeki zararın giderilmesine yönelik iyileştirici etkisinin zaafa uğratıldığına dair delillerin bulunduğu haller

ÖEK Ulusal Mevzuat-Yönetmelik

İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesi Hakkında Yönetmelik:

Madde 38- Yürürlükte bulunan dampinge karşı vergi veya telafi edici verginin etkisiz kılındığını iddia eden yerli üreticiler, iddialarını destekleyen delillerle birlikte yazılı olarak Genel Müdürlüğe başvuruda bulunarak önlemlerin etkisiz kılınmasına karşı soruşturma açılmasını talep edebilirler. Genel Müdürlüğün teklifi üzerine re'sen de soruşturma açılabilir.

Yürürlükteki dampinge karşı vergi veya telafi edici vergiden kaçınma dışında yeterli bir haklı nedeni veya ekonomik gerekçesi bulunmayan bir uygulama, işlem veya iş sonucunda, Türkiye ile üçüncü bir ülke veya Türkiye ile önleme konu ülke veya Türkiye ile önleme konu ülkedeki firmalar arasındaki ticaretin gerçekleştirilme şeklinde bir değişikliğin meydana geldiğine ve yürürlükteki dampinge karşı vergi veya telafi edici verginin iyileştirici etkisinin azaltıldığına veya bertaraf edildiğine dair delillerin bulunduğu haller için başlatılacak soruşturmalarda bu **Yönetmeliğin dampingin, sübvansiyonun ve zararın tespitine ilişkin hükümleri uygulanmaz.**

Önlemlerin Etkisiz Kılınması Nedir?

1. Ürünün menşeinin saptırılması: Ürünün 3. ülkeye gönderilip basit işçilik veya montajdan geçirilerek yahut hiçbir işlem görmeden tekrar ihraç edilmesi
2. Ürünün GTİP'inin değiştirilmesi
3. İhracatçı- üretici firmanın değiştirilmesi (muafiyet tanınan veya düşük oranlı önlem uygulanan firmalar)
4. Ürünün aksam parça olarak ithal edilerek Türkiye'de birleştirilmesi

Önlemlerin Etkisiz Kılınması Nedir?

1. Ürünün menşeinin saptırılması: Ürünün 3. ülkeye gönderilip **basit işçilik** veya montajdan geçirilerek **yahut hiçbir işlem görmeden** tekrar ihraç edilmesi:

Menteşe: Malezya'da yerleşik firmalar işbirliğinde bulunmuş ve firma tesislerinde yapılan incelemede Çin'den aldıkları menteşeleri **hiç işleme tabi tutmadan** Türkiye'ye ihraç ettikleri tespit edilmiştir.

Mensucat (54.07-55): Yunanistan'da yerleşik firmalar işbirliğinde bulunmuş olup, firmaların soru formu cevaplarında **yeterli bir katma** değer yaratıcı işleme tabi tutmadan Çin'den aldıkları eşyayı TR'ye ihraç ettikleri anlaşılmıştır.

Cam Elyaf: Tayland'da yerleşik firmalar işbirliğinde bulunmuş olup, firmaların soru formu cevaplarında Çin'den aldıkları yarı mamul eşyayı yeterli katma değer yaratacak bir işleme tabi tutmadan TR'ye ihraç ettikleri tespit edilmiştir.

Önlemlerin Etkisiz Kılınması Nedir?

1. **Ürünün menşeinin saptırılması: Ürünün 3. ülkeye gönderilip basit işçilik veya montajdan geçirilerek yahut hiçbir işlem görmeden tekrar ihraç edilmesi:**

AB mevzuatında montaj yapılarak üretilen eşya için katma değer testi yer alır:

- Dampinge tabi ülkelere ithal edilen ve üretimde kullanılan parçalar üretilen ürünün parçalarının tamamının toplam değerinin %60'ını geçiyor mu?
- Dampinge tabi ülke menşeli aksam parçanın değeri toplam parçaların değerinin %60'ını geçiyorsa, üretilen katma değer üretim maliyetinin %25'inden az mı?

TR mevzuatında ülke içinde yaratılan katma değer hesaplanmasına ilişkin bir yöntem ve oran yer almamaktadır.

Önlemlerin Etkisiz Kılınması Nedir?

2. Ürünün GTİP'inin değiştirilmesi:

i) DOTP

Dampinge karşı önleme tabi eşya: 2917.39.95.90.13 GTİP'li DOTP

Soruşturma konusu eşya: 3812.20.90.00.00 GTİP'si altında sınıflandırılan 'diğerleri (yalnız dioktil tereftalat içerenler)' tanımlı eşya

Sonuç: DOTP üretimi tamamlandıktan sonra ekstra bir işlemde daha geçirilerek DOTP içeren diğerleri tanımlı eşya elde ediliyor. Ortaya çıkan ürün ile dampinge karşı önleme tabi eşyanın üretim maliyeti, kullanılan hammaddeler, ihracatçı, ithalatçı ve kullanım alanlarının aynı olduğu soruşturma esnasında tespit edilmiş ve Güney Kore menşeli dampinge karşı önleme tabi eşyadaki vergi 3812.20.90.00.00 GTİP'li eşyaya teşmil edilmiştir.

ii) POY (GTP: 5402.46):

PTİ (Poliesterlerden tekstüre ipliği GTP: 5402.33) için damping önlemi yürürlüktedir. PTİ'nin bir önceki üretim aşaması olan poliesterlerden kısmen çekimli ipliklerin (POY) ithalatının yapıldığı ve Türkiye içinde yeterli katma değeri sağlayacak bir işlemde geçirilmesine gerek olmadan dampinge karşı önleme tabi PTİ'ye dönüştürülebildiği tespit edilmiştir.

Önlemlerin Etkisiz Kılınması Nedir?

3. İhracatçı- üretici firmanın değiştirilmesi (muafiyet tanınan veya düşük oranlı önlem uygulanan firmalar):

54.07 Mensucat: Güney Kore menşeli eşyada firma bazında değişen oranlarda dampinge karşı önlem yürürlüktedir.

Şikayet konusu 3 firmaya %3,5 -%7 arası değişen oranlarda, diğerleri grubunda yer alan firmalara ise %40 oranında önlem uygulanmaktadır.

Bahse konu 3 firmanın Güney Kore'de yerleşik diğerleri grubunda yer alan ve %40 dampinge karşı önleme tabi olan firmalar tarafından üretilen ürünleri kendi tesislerinde ürettiymiş gibi göstererek TR'ye ihraç ettikleri tespit edilmiştir.

Önlemlerin Etkisiz Kılınması Nedir?

4. Ürünün aksam parça olarak ithal edilerek Türkiye’de birleştirilmesi:

Mevcut önlemler içinde bu yönde bir tespit yok.

AB’nin Çin menşeli bisiklet önlemi, aksam parça ithal edilerek Birlik içinde birleştirildiği gerekçesiyle bisiklet aksam ve parçasına da teşmil edilmiştir.

Soruşturma Süreci

Soruşturma Soru Formları

- İhracatçı Soru Formları
- İthalatçı Soru Formları
- Çapraz Kontrol: ithalatçı beyanları kaydı, ithalatçı soru formu cevapları ve ihracatçı soru formu cevapları tam olarak kendi iç tutarlılıkları ve birbirleriyle mukayese edildiğinde görülen aksaklık, tutarsızlık ve önemli benzerliklerin tespiti

Soruşturma Süreci

Yerinde Doğrulama

1. Üretici Firmalarda Yerinde Doğrulama:

- İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesi Hakkında Yönetmeliğin 21.maddesi uyarınca eldeki bilgilerin doğrulanması veya ek bilgi sağlanması amacıyla soruşturmaya konu üretici firmanın kabul etmesi durumunda gerçekleştirilir.
- Yerli üreticiye ait tesislerde muhakkak inceleme yapılmalı, maliyet oluşumu, malın hangi imalat maliyetini hangi üretim safhasından aldığı incelenmeli, kalite kontrol vb. unsurların nasıl oluşturulduğu öğrenilmelidir.
- Soruşturma Konusu Eşyaya Ait Özelliklerin belirlenmesi açısından önemlidir.

Soruşturma Süreci

Yerinde Doğrulama

2. İhracatçı Firmalarda Yerinde Doğrulama

Genel Rakamların Doğrulanması

- Toplam firma cirosu (İç piyasa, Türkiye, üçüncü ülkeler)
- Üretim
- Soruşturma konusu ürünün (İç piyasa satış miktar ve değeri Türkiye'ye satış miktar ve değeri Üçüncü ülkelere satış miktar ve değeri)
- Stok miktarı

Soruşturma Süreci

Yerinde Doğrulama

2. İhracatçı Firmalarda Yerinde Doğrulama

Üretim Maliyeti

- Bilançoda görülen satılan malın maliyeti ile beyan edilen üretim maliyeti arasında uyumun görülmesi,
- Hammadde, işçilik, enerji, genel imalat giderleri, doğrudan işçilik, dolaylı işçilik, amortismanın mizanda görülmesi,
- Hammadde alışlarına ilişkin fatura örneklerinin görülmesi,
- Enerji giderlerine ilişkin ödeme belgelerinin görülmesi,
- Stok değerlendirme yöntemi (FIFO, LIFO, Ağırlıklı ortalama)

Önlemlerin Etkisiz Kılınmasının Önlenmesi

Yürütülen soruşturmalar neticesinde halihazırda dampinge karşı önleme tabi 16 ürün grubunda 22 ülkeye karşı 58 adet önlemlerin etkisiz kılınmasına karşı önlem alınmıştır.

Halen 3 ürün grubunda 5 adet ÖEK soruşturması devam etmektedir.

www.ticaret.gov.tr → İthalat → Ticaret politikası Savunma Araçları → İzleme ve Önlemlerin Etkisiz Kılınması → Yürürlükteki Önlemler

www.ticaret.gov.tr → İthalat → Ticaret politikası Savunma Araçları → İzleme ve Önlemlerin Etkisiz Kılınması → Yürüyen Soruşturmalar

TEŞEKKÜRLER...

Kubilay UYGUR

Tel: (312) 204 99 32

E-posta: uygurk@ticaret.gov.tr